Jag har svarat på följande fyra frågor: 1 2 3 4 5 6 Min kod:

Institutionen för ekonomi Rob Hart

Tentamen

Makroekonomi NA0133

5 juni 2013

Skrivtid 4 timmar.

Regler

Svara på 4 frågor. (Vid svar på fler än 4 frågor räknar jag 4 × genomsnittspoäng per fråga.) Det finns 6 frågor att välja på.

Varje fråga ger högst 20 poäng. Om en fråga är uppdelad ger varje del lika många poäng.[1]

Svara på detta häfte, i de angivna luckorna. Skriv din kod på framsidan, ovan; skriv inte ditt namn någonstans. Om du måste ha mer plats, skriv på sista sidan och hänvisa dit från luckan. Om inte det räcka, ta ett tomt ark, skriv din kod på detta, och hänvisa dit från luckan. Observera dock att ett optimalt svar ryms inom den angivna ytan.

Tillåtna hjälpmedel: skrivmedel, linjal och miniräknare.

Legitimation uppvisas vid inlämnandet av tentan.

Råd

Besvara frågorna utifrån den på kursen behandlade ekonomiska teorin, använd relevanta ekonomiska begrepp och förklara deras innebörd.

Det är inte alltid att du uppmanas i frågan att förklara dina svar, dock är en verbal förklaring, oftast med hjälp av diagram, nödvändig i de allra flesta fall för att kunna erhålla maximal poäng på en delfråga. Detta gäller även för matematiska beräkningar. På matematiska uppgifter kan en noggrann grafisk (istället för algebraisk) lösning ge full poäng. Axlar och kurvor måste alltid förses med beteckningar.

Vissa frågor kan vara enhetliga (utan delfrågor). Här krävs det att du skriver välstrukturerade och grundliga svar för att få maximal poäng eller något i närheten – det handlar alltså inte om att rabbla upp allt du kan om ämnet eller närliggande ämnen!

[1] T.ex. om det finns fyra delfrågor – (a), (b), (c), och (d) – ger varje delfråga högst 5 poäng.

1. I en ekonomi finns det 120 personer, 100 som jobbar och 20 som har gått i pension. De som jobbar tjänar 80 kronor per kvartal (tre månader) i lön, samt 20 kronor som avkastning på sitt kapital. Av dessa 100 kronor spenderar de 70 på konsumtion, och sparar resten. De som har gått i pension får också 20 kronor per kvartal som avkastning på sitt kapital, och spenderar 50 kronor per kvartal på konsumtion. De finansiella transaktionerna sköts av banker som lånar ut pengar som blir över till företagen som vill investera i sitt kapital. Reporäntan är 5 procent.

   (a) Illustrera det cirkulära flödet; vad är BNP?

   (b) Under ett kvartal sparar de som jobbar 10 kronor extra vardera. Förklara vad som händer i början med företagens lagerinvesteringar. Hur reagerar företagen på dessa förändringar, enligt Keynes? Vad händer över tiden enligt den enkla keynesianska modellen?

(c) Förklara hur förloppet i del (b) ovan kan påverkas ifall staten inrättar en a-kassa sådan att personer som blir arbetslösa fortsätter att få en inkomst.

(d) En del menar att när staten höjer sina utgifter kan det få ingen effekt alls, eller till och med motsatt effekt jämfört med vad Keynes förutsäger (ricardiansk ekvivalens). Varför kan det bli så? Är det troligt?

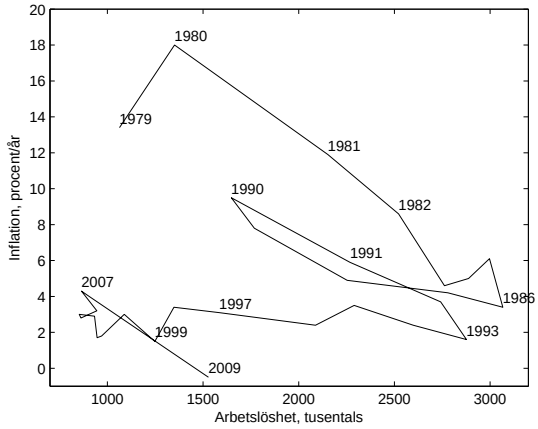

2. Begrunda figuren ovan, som visar arbetslöshet och inflation i Storbritannien från 1979 till 2009. Enligt teorin om philipskurvan med förväntningar verkar det finnas tre olika långsiktiga philipskurvor i figuren: den första gäller 1980–85, den andra 1987–93, och den tredje mellan 1999 och 2009.

   (a) Stärker figuren idén att man kan sänka arbetslöshet på sikt genom expansiv penningpolitik? Vad säger teorin om denna idé?

(b) Förklara faktorer som kan leda till att en ekonomi skiftar från en långsiktig philipskurva till en annan. Hur kan man komma ner till en kurva såsom den som nu gäller i Storbritannien?

3. I Sverige låg strukturell arbetslöshet kring 2 procent under många decennier, men under de senaste 20 åren har den istället legat kring 6 procent.

   (a) Redogör för de vanligaste förklaringar för varför arbetslöshet finns.

(b) Diskutera kritiskt möjliga orsaker till den strukturella ökningen i svensk arbetslöshet. Vad kan det bero på, och vad (om något) skulle kunna göras för att få ned arbetslösheten igen?

4. Antag en sluten ekonomi där 1000 individer med var sitt företag tillverkar, med hjälp av maskiner, konsumtionsvaror som sedan handlas på en marknad. De lägger 20 procent av sin tid på att bygga nya maskiner, och 80 procent av sin tid på att producera konsumtionsvaror. Ekonomin är i jämvikt med noll tillväxt; nya maskiner produceras i samma takt som gamla slits ut. Teknologier, i form av ritningar till de olika maskinerna, är fritt tillgängliga för alla att använda sig av.

   (a) Individerna kommer på att de vill satsa mer på framtiden, och därför börjar de lägga mer tid på att bygga maskiner, och mindre tid på att producera konsumtionsvaror. Vad händer med BNP över tiden? (Direkt; på medelfristig sikt; på lång sikt.)

(b) De inser att de måste satsa på ny teknologi om de ska få till långsiktig tillväxt. Dock känner var och en av dem att det inte är någon idé. Förklara varför, ange två möjliga lösningar på problemet, och diskutera lösningarnas respektive för- och nackdelar.

5. Antag ett litet land—BNP= 2000 miljoner EUR/år—som ingår i en valutaunion med flera större länder. Antag att 50 procent av konsumtion och investering är inhemskt producerad, och 50 procent är importerad. Statens budget är i balans, och dessutom är bytesbalansen noll.

   (a) Staten är inte nöjd med tillväxttakten i ekonomin, och ökar G med 100 miljoner EUR/år. Vad händer på kort sikt med följande kvantiteter, enligt Keynes: (i) import; (ii) export; (iii) aggregerad efterfrågan; och (iv) bytesbalansen?

   (b) Vad händer på medelfristig sikt i denna ekonomi, på grund av den expansiva finanspolitiken?

(c) Diskutera kortfattat under vilka omständigheter det kan vara fördelaktigt eller ofördelaktigt för olika geografiska regioner eller länder att dela en och samma valuta.

6. Du är tjänsteman på finansdepartementet, och har fått i uppdrag att analysera följande påstående:

   — Genom att öppna upp mer för handel med omvärlden kan vi höja tillväxttakten i ekonomin, och därmed också sänka arbetslösheten.

   Gör det!